

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 4 1 4 3 1 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

K E M I J A

≡ Izpitna pola 1 ≡

Petek, 13. junij 2014 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko, šilček in računalno brez grafičnega zaslona in možnosti računanja s simboli. Kandidat dobi list za odgovore.

Priloga s periodnim sistemom je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitna pola vsebuje 40 nalog izbirnega tipa. Vsak pravilen odgovor je vreden 1 točko. Pri reševanju uporabite relativne atomske mase elementov iz periodnega sistema v prilogi.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

Prazna stran

1. Kaj upoštevamo pri delu s koncentrirano žveplovo kislino?
  - A Koncentrirano žveplovo kislino redčimo tako, da jo dodajamo v vodo.
  - B Če v koncentrirano žveplovo kislino dodamo vodo, se zmes močno ohladi.
  - C Pri redčenju koncentrirane žveplove kisline ni pomembno zaporedje dodajanja tekočin.
  - D Žveplova kislina s koncentracijo 1 mol L^{-1} ni nevarna za zdravje.

2. Kateri delec ima najmanjšo maso?
  - A Ne
  - B Na^+
  - C Mg^{2+}
  - D Al^{3+}

3. Kateri atom ima najmanj samskih (neparnih) elektronov?
  - A N
  - B S
  - C F
  - D Si

4. Kateri element med navedenimi ima najnižjo prvo ionizacijsko energijo?
  - A Litij.
  - B Kalij.
  - C Fluor.
  - D Klor.

5. Dane so energije vezi.
 $E_{\text{v}}(\text{H-I}) = 299 \text{ kJ/mol}$
 $E_{\text{v}}(\text{H-F}) = 565 \text{ kJ/mol}$
 $E_{\text{v}}(\text{H-Cl}) = 431 \text{ kJ/mol}$
 $E_{\text{v}}(\text{H-Br}) = 366 \text{ kJ/mol}$

V kateri molekuli je vez najkrajša?

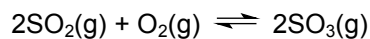
- A HI
- B HF
- C HCl
- D HBr

6. Katera molekula **nima** tetraedrične oblike?
- A Metan.
  - B Tetraklorometan.
  - C Beli fosfor.
  - D Žveplov(IV) oksid.
7. Med katerimi molekulami prevladujejo disperzijske sile?
- A Med molekulami vode in etanola.
  - B Med molekulami heksana.
  - C Med molekulami vode.
  - D Med molekulami vode in acetona.
8. Katera snov **ne** tvori molekulskega kristala?
- A Voda.
  - B Ogljikov dioksid.
  - C Silicijev dioksid.
  - D Glukoza.
9. Radon je naravni radioaktivni žlahtni plin, ki nastaja v zemeljski skorji in ima pri temperaturi 20 °C in tlaku 100 kPa gostoto 9,1 g/L (za primerjavo: pri enakih pogojih je gostota zraka 1,2 g/L). V katerih predelih stavb se radon najpogosteje zadržuje?
- A Na podstrešjih.
  - B V slabo prezračenih kletih.
  - C V slabo osvetljenih prostorih, ker radon na svetlobi razpada.
  - D V Sloveniji se radon zadržuje samo na radiološki kliniki.
10. Pri gorenju 1 mol butana C_4H_{10}
- A nastane 1 mol plina ogljikovega dioksida.
  - B nastane 10 mol vode.
  - C se porabi 6,5 mol kisika.
  - D je treba energijo dodajati.

11. Standardna tvorben entalpija vode ima vrednost $\Delta H_{\text{tv}}^{\circ}(\text{H}_2\text{O}(\text{l})) = -286 \text{ kJ mol}^{-1}$. Katera kemijska enačba predstavlja reakcijo s standardno reakcijsko entalpijo -286 kJ ?
- A $2\text{H}_2(\text{g}) + \text{O}_2(\text{g}) \rightarrow 2\text{H}_2\text{O}(\text{g})$
B $\text{H}_2(\text{g}) + \frac{1}{2}\text{O}_2(\text{g}) \rightarrow \text{H}_2\text{O}(\text{l})$
C $2\text{H}_2(\text{g}) + \text{O}_2(\text{g}) \rightarrow 2\text{H}_2\text{O}(\text{l})$
D $2\text{H}(\text{g}) + \text{O}(\text{g}) \rightarrow \text{H}_2\text{O}(\text{l})$
12. Koliko gramov vode moramo dodati k 8,00 g natrijevega klorida, da bomo dobili 5,00-odstotno raztopino te snovi?
- A 7,60 g
B 40,0 g
C 152 g
D 160 g
13. Hitrost raztapljanja sladkorja v vodi lahko povečamo, če
- A postavimo čašo na mirno in zatemnjeno mesto.
B zmes mešamo in segrevamo.
C pri pripravi raztopine uporabimo čim večje kristalčke sladkorja.
D zmes ohladimo.
14. Nastanek produktov pri kemijski reakciji je posledica trkov delcev reaktantov. Kateri pogoj mora biti izpolnjen za uspešen trk?
- A Temperatura mora biti vedno višja od $1000 \text{ }^{\circ}\text{C}$.
B Prisoten mora biti katalizator.
C Delci morajo imeti zadostno energijo in biti pravilno orientirani.
D Delci morajo imeti energijo nižjo od aktivacijske energije in biti pravilno orientirani.
15. Pri določeni temperaturi so ravnotežne koncentracije: $[\text{SO}_2] = 0,50 \text{ mol/L}$, $[\text{O}_2] = 0,45 \text{ mol/L}$, $[\text{SO}_3] = 3,00 \text{ mol/L}$. Izračunajte vrednost konstante ravnotežja K_c za dano reakcijo.

- A 0,0125
B 0,075
C 13,3
D 80

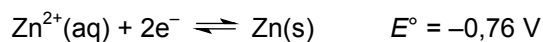
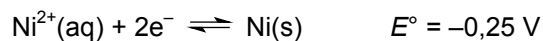
16. Na katero ravnotežno reakcijo **ne** moremo vplivati s spremembo tlaka?
- A $3\text{H}_2 + \text{N}_2 \rightleftharpoons 2\text{NH}_3$
B $2\text{NO}_2 \rightleftharpoons 2\text{NO} + \text{O}_2$
C $\text{H}_2\text{O} + \text{CO} \rightleftharpoons \text{H}_2 + \text{CO}_2$
D $4\text{NH}_3 + 3\text{O}_2 \rightleftharpoons 2\text{N}_2 + 6\text{H}_2\text{O}$
17. Kateri zapis enačbe protolitske reakcije **ni** pravilen?
- A $\text{HF} + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{H}_3\text{O}^+ + \text{F}^-$
B $\text{HCOOH} + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{H}_3\text{O}^+ + \text{COOH}^-$
C $\text{NH}_3 + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{NH}_4^+ + \text{OH}^-$
D $\text{CH}_3\text{NH}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{CH}_3\text{NH}_3^+ + \text{OH}^-$
18. pH raztopine se spremeni od pH = 12 na pH = 10. Katera trditev je pravilna?
- A Koncentracija H_3O^+ ionov v raztopini se poveča.
B Koncentracija OH^- ionov se poveča.
C Raztopina s pH = 12 je bolj kislina kakor raztopina s pH = 10.
D V raztopini s pH = 10 je koncentracija H_3O^+ ionov večja kakor koncentracija OH^- ionov.
19. Vzorec raztopine $\text{Ba}(\text{OH})_2$ smo titrali z 0,100 M HCl. Pri tem smo porabili 10,0 mL kisline. Koliko gramov $\text{Ba}(\text{OH})_2$ je v vzorcu?
- A 0,0857 g
B 0,171 g
C 0,0365 g
D 0,100 g
20. Katera vodna raztopina tvori belo oborino z vodno raztopino natrijevega sulfata(VI)?
- Po novi nomenklaturi IUPAC ima natrijev sulfat(VI) sprejemljivo običajno ime natrijev sulfat.
- A Kalijev hidroksid.
B Svinčev(II) nitrat.
C Natrijev nitrat.
D Litijev klorid.

M 1 4 1 4 3 1 1 0 9

21. Dani so standardni elektrodni potenciali.

Kateri delec med navedenimi je najboljši reducent?

- A $\text{Ni}^{2+}(\text{aq})$
- B $\text{Cd}(\text{s})$
- C $\text{Zn}^{2+}(\text{aq})$
- D $\text{Zn}(\text{s})$

22. Katera trditev je pravilna za elektrolizo taline kalijevega klorida KCl?

- A Produkti elektrolize so vodik, klor in raztopina kalijevega hidroksida.
- B Masa nastalega kalija je večja od mase nastalega klora.
- C Na katodi se izloča klor, na anodi pa kalij.
- D Pri elektrolizi nastane izmenični električni tok.

23. Atom elementa X ima elektronsko konfiguracijo $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2$, atom elementa Y pa $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2$. Kaj imata elementa skupnega?

- A Elementa sta v isti periodi periodnega sistema.
- B Elementa sta nekovini.
- C V spojinah imata elementa enako oksidacijsko število.
- D Elementa ne tvorita oksidov.

24. Katera enačba predstavlja reakcijo, ki dejansko poteče?

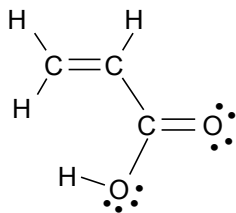
- A $\text{Na}(\text{s}) + \text{H}_2\text{O}(\text{l}) \rightarrow \text{NaOH}(\text{aq})$
- B $2\text{Na}(\text{s}) + \text{O}_2(\text{g}) \rightarrow \text{Na}_2\text{O}_2(\text{s})$
- C $\text{Na}(\text{s}) + \text{Cl}_2(\text{g}) \rightarrow \text{NaCl}_2(\text{s})$
- D $4\text{NaHCO}_3(\text{s}) \rightarrow 4\text{Na}(\text{s}) + 4\text{CO}_2(\text{g}) + 2\text{H}_2\text{O}(\text{l}) + \text{O}_2(\text{g})$

25. Katera trditev o pomembnejših anorganskih spojinah **ni** pravilna?

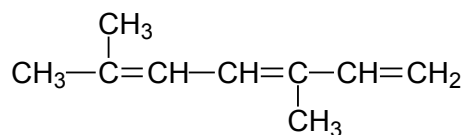
- A Natrijev hidroksid pridobivamo z elektrolizo raztopine natrijevega klorida.
- B Kalcijev karbonat se uporablja tudi v gradbeništvu.
- C Vodikov peroksid nastane z neposredno reakcijo med vodikom in kisikom pri $100 \text{ }^{\circ}\text{C}$.
- D Soli fosforjeve kisline so pomembna umetna gnojila.

26. Akrilna kislina se uporablja pri proizvodnji polimernih materialov. Izberite pravilno IUPAC-ovo ime za to spojino.

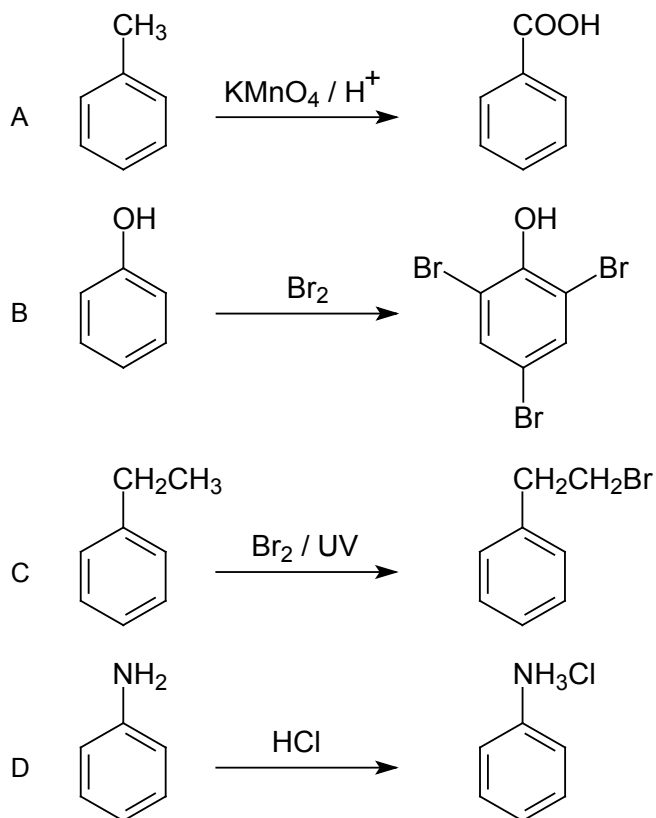
- A *Trans*-karboksieten.
 B 1-Hidroksipropenon.
 C Propa-1,3-dienojska kislina.
 D Propenojska kislina.
27. Koliko geometrijskih izomerov ima naslednja spojina?

- A 0
 B 2
 C 4
 D 8

28. Katera izmed reakcij poteka po mehanizmu elektrofilne substitucije?

29. Katera trditev o alkanih *ni* pravilna?

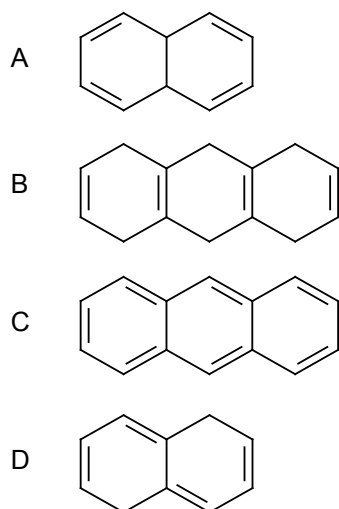
- A Vsi alkani s štirimi ali manj ogljikovimi atomi v molekuli so pri sobnih pogojih plini.
- B Vsi alkani s štirimi ali več ogljikovimi atomi v molekuli imajo centre kiralnosti.
- C Izomer oktana (izooktan) se uporablja kot merilo za kakovost bencina, oktansko število.
- D 2,2-dimetilpropan ima nižje vrelišče kakor pentan.

30. Eden od spolnih feromonov muških samic je nerazvejani aciklični ogljikovodik z molekulsko formulo $C_{23}H_{46}$. Katera trditev za to spojino je pravilna?

- A Spojina ima eno trojno vez.
- B Če en mol spojine reagira z enim molom vodika v prisotnosti katalizatorja, nastane nasičeni ogljikovodik.
- C Za spojino so značilne elektrofilne substitucije.
- D Spojina je pri sobnih pogojih v plinastem stanju.

31. Katera spojina je aromatska?

32. Kakšen je pravilni vrstni red vrelišč naslednjih halogeniranih ogljikovodikov?

- A $\text{CH}_3\text{F} < \text{CH}_3\text{Cl} < \text{CH}_3\text{Br} < \text{CH}_3\text{I}$
- B $\text{CH}_3\text{I} < \text{CH}_3\text{Br} < \text{CH}_3\text{Cl} < \text{CH}_3\text{F}$
- C $\text{CH}_3\text{Cl} < \text{CH}_3\text{F} < \text{CH}_3\text{Br} < \text{CH}_3\text{I}$
- D $\text{CH}_3\text{Br} < \text{CH}_3\text{I} < \text{CH}_3\text{F} < \text{CH}_3\text{Cl}$

33. Katera spojina med navedenimi ima najvišje vrelišče?

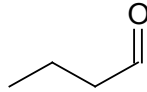
- A Butanojska kislina.
- B Pentan-1-ol.
- C Heksan.
- D Metil propanoat.

34. Pri kateri reakciji nastane propan-1-ol kot glavni organski produkt?

- A Propen + $\text{H}_2\text{O} / \text{H}^+$
- B Propanal + $\text{KMnO}_4 / \text{H}^+$
- C Propanojska kislina + LiAlH_4
- D 1-Kloropropan + $\text{KOH} / \text{etanol, močno segrevanje}$

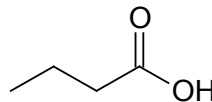

35. Katera trditev je pravilna za prikazano spojino?

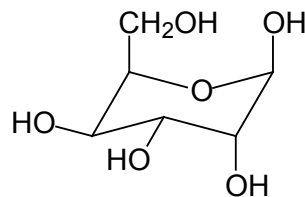
- A Spojina vsebuje hidroksilno funkcionalno skupino.
- B Spojina reagira z 2,4-dinitrofenilhidrazinom.
- C Spojina ima ime butan-1-on.
- D Za to spojino so značilne nukleofilne substitucije.

36. S katerim od navedenih reagentov se prikazana spojina pretvori v organski produkt z največjo molsko maso?

- A LiAlH_4
- B SOCl_2
- C NH_3, Δ
- D $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH} / \text{H}^+, \Delta$

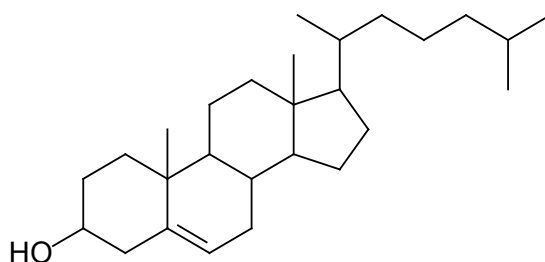
37. Izberite pravilno trditev za prikazano spojino.

- A Prikazana je Fischerjeva formula glukoze.
- B Spojina je heksasaharid, ker vsebuje šest ogljikovih atomov.
- C Spojina reagira s Tollensovim reagentom.
- D Spojino uvrščamo med oligosaharide.

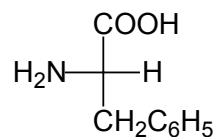

38. Izberite pravilno trditev za prikazano spojino.

- A Spojina je nenasičeni fenol.
- B Spojino uvrščamo med neumiljive lipide.
- C Pri bazični hidrolizi te spojine nastane milo.
- D Spojina je zaradi polarne hidroksilne skupine dobro topna v vodi.

39. Izberite pravilno trditev za prikazano spojino.

- A Izoelektrična točka te spojine ima vrednost 2,0.
- B Prikazana je formula L-aminokislina.
- C Spojina je pri sobnih pogojih brezbarvna tekočina.
- D Spojino dobimo s hidrolizo glikogena.

40. Kateri polimer **ni** ogljikovodik?

- A Kavčuk.
- B Teflon.
- C Polistiren.
- D Polipropen.

M 1 4 1 4 3 1 1 1 5

Prazna stran

Prazna stran